

İmam-Hatiplerin Dönüşümü ve Celal Hoca'yı Anmak

2003-2004 eğitim sezonu, İmam-Hatip Liseleri için bir 'yeniden canlanma' dönemi oldu. Geçen sene Türkiye genelinde 23 bin kayıt yapabilen İmam-Hatip Liseleri, bu sene 35-40 bin civarında öğrenci kaydederek tam anlamıyla bir "kayıt patlaması" gerçekleştirdi. Son ÖSS'de ilk yüz arasına 8 öğrenci sokmayı başaran Kartal Anadolu İHL başta olmak üzere birçok Anadolu İHL, kontenjanı azlığı nedeniyle çoğu başvuruları geri çevirmek zorunda kaldı. Halkın İmam-Hatiplere gösterdiği bu teveccüh gerçekten takdire şayandır ve anlamlıdır.

28 Şubat'ın "Vebali"ları: İmam-Hatipliler

Hatırlanacağı üzere, 28 Şubat sürecinde malum "şer odakları"na hedef tahtası haline getirip adeta "vebali" ilan edilen İmam-Hatip öğrencileri, üniversite sınav yönetmeliğindeki sinsi bir değişiklik sonucu ('farklı alan' uygulaması), hak ettikleri puanlar aşağı çekilerek mağdur edilmiş; böylece imam-hatiplilerin İlahiyat Fakülteleri dışındaki üniversitelere girişleri fiilen engellenmişti. Egit ve adil bir yarışta Türkiye'nin en kaliteli üniversitelerine girebilecek puanlar elde eden İHL'liler ya Anadolu'nun en ücra yerlerindeki üniversitelere yada boşta kalmaya mahkum edilmişlerdi. Eğitimde fırsat eşitliği ilkesiyle asla bağdaşmayan bu haksız ve adaletsiz uygulama İHL'lere ilgiyi azaltmış, vatandaşın kendi elleyle inşa ettiği binala-

İMAM-HATİPLERİN DÖNÜŞÜ VE CELÂL HOCA'YI ANMAK

ABDULLAH YILDIZ

ra devlet el koymaya başlamış ve bu okullar neredeyse bitirilme noktasına getirilmişti.

Son seçimlerde Türkiye tarihinde az görülen bir oy desteğiyle "imam-hatipli bir başbakan" çıkarak 28 Şubatçı zihniyete tarihi bir ders veren halkımız, diğer beklentilerinin yanında, bir bakıma Başbakan'ına İHL'lerin önünü açma görevini de yükledi. Sayın Başbakan'ın yeni eğitim yılının başlaması dolayısıyla yaptığı konuşmada 'ÖSS'de meslek liselerine yapılan 0.3 ve 0.8 şeklindeki haksız uygulamanın kesinlikle kaldırılacağına" dair söz vermesi de, bu beklentilerin boşa çıkmayacağını gösteriyor.

Aslında, Türkiye'de her alanda ciddi sıkıntıların yaşanmasına neden olan ve sismik etkileri hâlâ devam eden 28 Şubatçı uygulamaların, İHL ve Kur'an kurslarının önünü keserken her türlü yozlaşmanın, vurgun ve soygunun, ahlaksızlık ve kokuşmuşlu-

ğun önünü açması, üzerinde önemle durulması ve araştırılması gereken bir konudur. Sanal "tek tip insan ve toplum" projesinin bu ülkeye nelete mal olduğu ve % 80'i yurtdışına kaçmak için can atar hale gelen gençliği nasıl bir uçurumun kenarına getirdiği çok iyi analiz edilmelidir.

Amerikan tipi hayat tarzının askeri güç eşliğinde tüm dünyaya dayatıldığı ve adına "küreselleşme" denilen saldırganlığın karşısında, İslamiyet'in bir "alternatif hayat tarzı" olarak yegane bariyer haline geldiği bir süreçte; İslami vecibelerin hem teorik hem de pratik eğitimini yapan devasa bir İmam-Hatip neslinin varlığı elbette "şeytani güç odakları"nın gözüne batacaktı. İHL'lere yönelik "budama operasyonu"nın temelinde yatan hakikat bu idi ve bunun kadim hak-batıl mücadelesi açısından anlaşılabilir bir yanı da yoktu. Şeytani odakların müessesilerinin hâlâ "kapatın bu

İmam-Hatipleri!" diye çığırtkanlık yapmalarının başka bir izahı olmaz. Bu bir "hayat tarzı" mücadelesidir. "Din" de hayat tarzından başka nedir ki?

Ancak, bir dönem "laikçilik" dolmuşuna binerek İHL, Kur'an kursu, başörtüsü... düşman-

lığı kervanına katılan, ama "mâ-hûl süreç"te ülkenin içine yuvarlandığı **topyekün** krizin nedenlerini yenilerde farkedip sorgulayabilen insaf sahipleri de dahil herkes gördü ki, bu ülke sadece ekonomik, siyasal ve sosyal yaralarını tamir ederek ayağa kalkamaz; moral değerleri hızla erozyona uğrayan, "kutsal"ını giderek kaybeden, televele kültürünün zebûnu haline gelen bir toplum varlığını koruyamaz.

İşte bu noktada İmam-Hatip okulları, Türkiye'nin önünde bir "imkân" olarak durmaktadır; "iman"ımızı pekiştirip "insan"ımızın ayaklarını sabit kıla-cak bir imkân...

Mahmud Celâleddin Ökten Hoca'yı Anmak

1924'te halifelüğün ilgası ve 1926'da dini eğitimin en temel kurumu olan Osmanlı mirası medreselerin kapatılmasının ardından İslâmî hayat tarzını temsil eden bütün kurumlar lağvedilmiş, Türkiye toplumu adeta "dîn"den ve "dini görünürlük"ten tamamen yalıtılmıştı. 1940'lı yılların 'Şeflik Devri'nde ise, neredeyse cenazeleri kaldırarak imamlar bile bulunamaz olmuştu. Buna aynı yıllarda yaşanan ağır ekonomik bunalım da eklenince, halk patla-

ma noktasına gelmişti. Bütün bu gelişmelerden sorumlu olan Halk Fırkası'nın milletvekilleri dahi dini hayatın bu denli budanmasını eleştirerek, "bu kadar da olmaz; cenazeleri kaldırarak hoca bulamıyoruz" demeye başlamışlardı.

Toplumsal tepkinin bir patlamaya dönüşmesi ihtimalinden çekinen Halk Partisi iktidarı, biraz da, 1946'da ilk kez çok partili hayata geçilmesiyle ortaya çıkan muhafazakâr Demokrat Parti muhalefetine elinden dini taleplere ilişkin kozları almak amacıyla, uzun bir aradan sonra 1948'de on aylık bir "İmam-Hatip Kursu"nun açılmasına karar verdi.

Uzun süredir böyle bir eğitim kurumunun oluşturulması gerektiğini savunan ve bu yönde hazırlıkları olan ünlü Arapça muallimi Celâl Hoca, İmam-Hatip kursunun açılışını organize etme görevini üzerine aldı ve Küçük Langa'daki ilk kursun müdürlüğünü ve din dersi hocalığını yaptı. Trabzon'da eğitimine başlayıp Medrese icazetini de orada alan **Mahmud Celâleddin Ökten**, İstanbul Yüksek Muallim Mektebi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Dîrû'l-Fünûn'u'nun Felsefe ve Kelâm şubesini de bitirmiş ve ilim çevrelerinde "Celâl Hoca" nâmıyla ün salmıştı. Arapça'nın yasaklanmasından sonra uzun yıllar edebiyat ve felsefe öğretilmişliği yapmış ve Vefa Lisesi'nden 1947'de emekli olmuştu. On aylık imam-hatip kursunu ilerisi için bir başlangıç olarak değerlendiren M. Celâleddin Hoca, Demokrat Parti'nin iktidara gelmesi üzerine, Milli Eğitim Bakanı **Tevfik İleri** ile defalarca görüşüp bakanlığa layihalar sunarak "7 Senelik İmam-Hatip okulları" projesini hazırladı ve programlarının oluşturulmasına öncülük et-

ti. Bu projenin kabul edilmesi ile de, ilk kez 1951'de İstanbul-Fatih/Çarşamba'da açılan 7 yıllık İmam-Hatip Okulu'nun kurucusu ve müdürü oldu. Bu büyük hizmetleri nedeniyle Celâl Hoca "İmam-Hatip okullarının bânisi ve maddi-manevi rehberi" kabul edilir.

Elbette Celâl Hoca'nın hizmetleri bundan ibaret değil ve bu makalenin sınırları içine sığdıramaz. İmam-Hatip okullarından sonra 1959'da açılan İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nde İlm-i Tevhîd ve İlm-i Kelâm hocalığı da yapan ve 1961'de rahlesinin başında derse hatırlanırken vefat eden Celâl Hoca (Allah gani gani rahmet eylesin), o yıllarda yeniden canlanmaya başlayan İslâmî fikir hayatının sağlam ve sahîh temeller üzerinde filizlenmesine de büyük katkılarda bulunmuştur. (Hoca hakkında geniş bilgi için bkz: Mustafa Ördamar, Celâl Hoca, Marifet yay, İstanbul, 1995.)

İlk açıldığı günlerden bugüne kadar Türkiye'de İslâm'ın hayata geçirilmesinde önemli fonksiyonlar icra eden İmam-Hatip okullarının varlığı "resmî ideoloji" muhafızlarını sürekli rahatsız etmiş, bazen orta kısmı kapatılarak (12 Mart ve 28 Şubat darbeler sonrasında), çoğu zaman da üniversite yolu tıkanarak mahkum edilmek istenmiştir. Ancak, başından beri bu okullara madden ve manen sahip çıkıp yaşatan Müslüman halkımız, postmodern darbecilerin budaya budaya bitirme noktasına getirdiği İmam-Hatiplere yine sahip çıkacak ve bu okulları İslâmî hayatın yeniden inşasında bir imkân olarak değerlendirecektir. İktidara düşen de halkın beklentileri istikametinde bu okulların önünü açmaktır. ■